

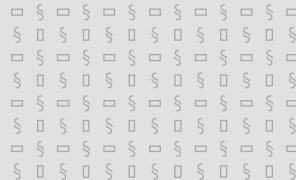
MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

WTO - HLAVNÍ AKTÉR SVĚTOVÉHO OBCHODU

OSNOVA

- HISTORIE VZNIKU
- GATT 1947 - PROVIZORIUM PRO PŘÍŠTÍCH CCA PŮL STOLETÍ
- URUGUAYSKÉ KOLO
- STRUKTURA WTO
- GATT 1994 - CHARAKTERISTIKA
- GATS - ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA
- TRIPS - ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA
- ŘEŠENÍ SPORŮ - ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

HISTORIE

- ORGANIZACE BRETTONWOODSKÉHO SYSTÉMU - ROK 1944
- PŘEDPOKLAD VZNIKU 3 PILÍŘŮ - VZNIK 2 ORGANIZACÍ
- MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND
- MEZINÁRODNÍ BANKA PRO ROZVOJ A SPOLUPRÁCI
- SVĚTOVÁ OBCHODNÍ ORGANIZACE ?
- HAVANSKÁ CHARTA - IV. KAPITOLA - GATT 1947 - RECIPROČNÍ JEDNÁNÍ O SNÍŽENÍ CEL - PROZATIMNÍ KOMPROMIS
- KRACH JEDNÁNÍ

VŠEOBECNÁ DOHODA O OBCHODU A CLECH - GATT

- GATT 1947: MULTILATERÁLNÍ SMLOUVA, STRUKTURA PODOBNÁ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACI ZAJIŠTUJÍCÍ REALIZACI TEXTU
- MNOHOSTRANNÁ MEZINÁRODNÍ SMLOUVA: ZVYŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍ ÚROVNĚ, PODPORA ZAMĚSTNANOSTI, ROZVINUTÍ VYUŽÍVÁNÍ SVĚTOVÝCH ZDROJŮ, ROZŠÍŘOVÁNÍ VÝMĚNY ZBOŽÍ, PODPORA ROZVOJE HOSPODÁŘSTVÍ SMLUVNÍCH STRAN
- DOSAŽENÍ CÍLŮ: UZAVÍRÁNÍ VZÁJEMNÝCH A OBOUSTRANNĚ VÝHODNÝCH DOHOD ODSTRAŇUJÍCÍCH PŘEKÁŽKY OBCHODU A SNIŽUJÍCÍ CLA
- ZÁKLAD: DOLOŽKA NEJVYŠŠÍCH VÝHOD, RECIPROCITA NABYTÝCH A POSKYTNUTÝCH KONCESÍ, OCHRANA EKONOMIKY POMOCÍ CEL (TARIFF ONLY REGIM), VYMEZENÍ PROSTORU PRO DOVOLENÝ PROTEKCIONISMUS

KONFERENCE - KOLA (ROUNDS)

- ZÁKLAD JEDNÁNÍ: KOLA
- 8 KOL
- ZÁVĚREČNÉ: 1986-1994 URUGUAYSKÉ KOLO
- OBSAH URUGUAYSKÉHO KOLA:

CLA, NETARIFNÍ PŘEKÁŽKY, SLUŽBY, PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ, ŘEŠENÍ SPORŮ, TEXTIL, ZEMĚDĚLSTVÍ, ZALOŽENÍ WTO

GATT 1947

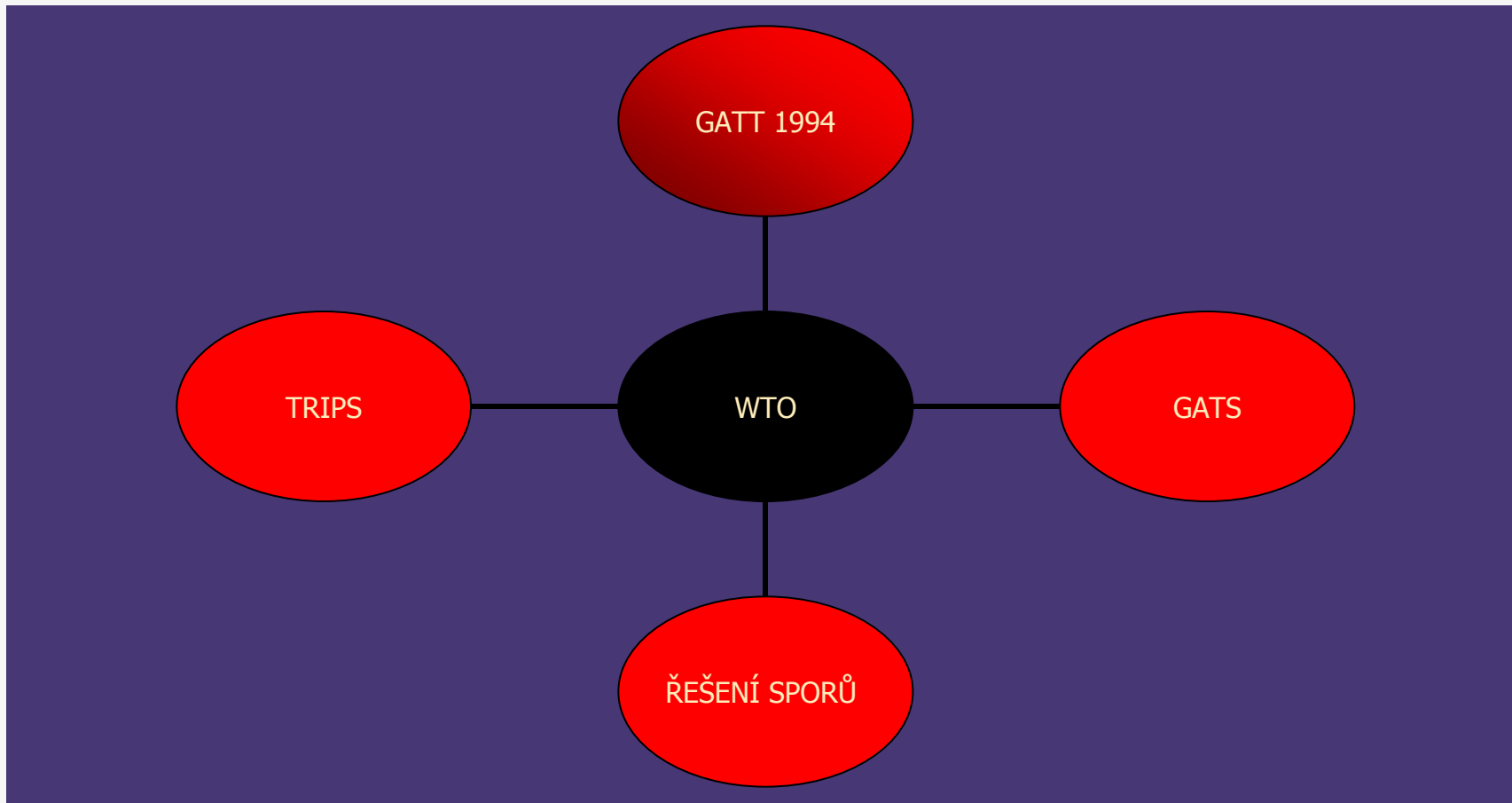
- AD HOC FORUM
- SMLUVNÍ STÁTY
- OBCHOD SE ZBOŽÍM
- MÉNĚ EFEKTIVNÍ ZPŮSOB ŘEŠENÍ SPORŮ

WTO

- STÁLÁ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE
- ČLENSKÉ STÁTY
- OBCHOD SE ZBOŽÍM, SLUŽBAMI, PRÁVY DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ
- EFEKTIVNĚJŠÍ ZPŮSOB ŘEŠENÍ SPORŮ

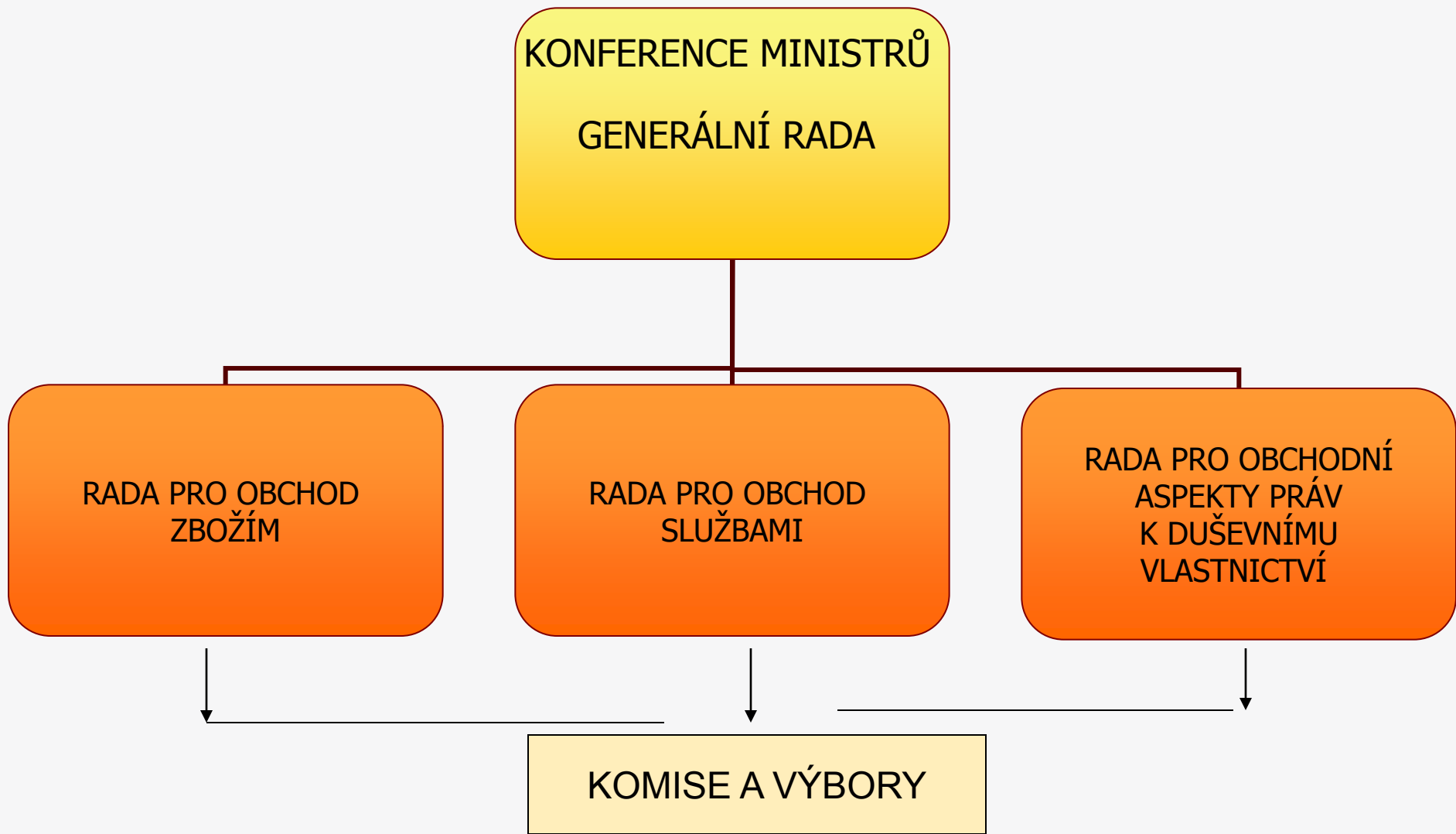

ZÁKLADNÍ STRUKTURA WTO

STRUKTURA ORGÁNŮ WTO

WTO

- 1.1.1995
- SÍDLO: ŽENEVA
- FUNKCE:
  - ZAJIŠTĚNÍ REALIZACE DOHOD
  - POSKYTNUTÍ PROSTORU PRO JEDNÁNÍ
  - PROVÁDĚNÍ DOHODY O ŘEŠENÍ SPORŮ
  - SPRÁVOVÁNÍ MECHANISMU OBCHODNÍ POLITIKY
  - SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI
  - POČET ČLENŮ: AKTUÁLNĚ 153
  - PODROBNOSTI VIZ: WWW.WTO.ORG

ZÁKLADNÍ PRINCIPY WTO

- ZAVEDENÍ NEDISKRIMINAČNÍHO PROSTŘEDÍ POMOCÍ DOLOŽKY NEJVYŠŠÍCH VÝHOD (MFN) A DOLOŽKY NÁRODNÍ
- ODSTRANĚNÍ BARIÉR
- PŘEDVÍDATELNOST OBCHODNÍHO SYSTÉMU
- ZAVEDENÍ PRVKŮ SOUTĚŽE DO UVEDENÝCH OBLASTÍ
- PŘÍZNIVÝ ROZVOJ ROZVOJOVÝCH ZEMÍ

GATT 1994

■ GATT 1994:

- USTANOVENÍ GATT 1947 VE ZNĚNÍ PŘED VSTUPEM V PLATNOST DOHODY O WTO
- USTANOVENÍ PRÁVNÍ NÁSTROJŮ UVEDENÝCH V ČLÁNKU 1 PÍSM.B) PŘÍLOHY
- JINÁ UJEDNÁNÍ UVEDENÁ V PŘÍLOZE V ČLÁNKU 1 PÍSM.C)
- MARRAKEŠSKÝ PROTOKOL KE GATT 1994

ZÁKLADNÍ REŽIMY

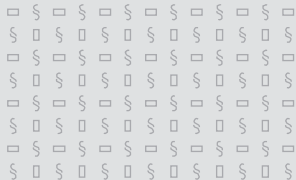
■ DOLOŽKA NEJVYŠŠÍCH VÝHOD

- UDĚLENA V MULTILATERÁLNÍM SYSTÉMU
- UDĚLENA NEPODMÍNĚNĚ
- NENÍ OMEZENA JEN NA CLA, ZASAHUJE I DALŠÍ VÝHODY
- INSTITUCIONALIZACE DOLOŽKY
- ZATÍŽENA VÝJIMKAMI

■ DOLOŽKA NÁRODNÍ

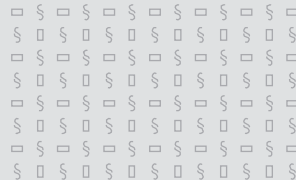
ZABEZPEČIT NEJMÉNĚ NÁRODNÍ ZACHÁZENÍ PRO DOVÁŽENÉ ZBOŽÍ BEZ ROZDÍLU PŮVODU

ČÁSTEČNÉ OMEZENÍ PRO GATS A TRIPS

VÝJIMKY

- 1. ČLÁNEK 1 - GRANDFATHERS PREFERENCES
- 2. ČLÁNEK XXIV - DOVOLENÁ EXISTENCE CELNÍCH UNIÍ ČI OBLASTÍ VOLNÉHO OBCHODU
- 3. ZACHÁZENÍ S ROZVOJOVÝMI STÁTY
- 4. ČLÁNEK VI (ANTIDUMPINGOVÁ A VYROVNÁVACÍ CLA), XIV (VÝJIMKA Z PRAVIDLA NEDISKRIMINACE), XIX (OCHRANNÁ OPATŘENÍ), XX (BEZPEČNOSTNÍ VÝJIMKY).

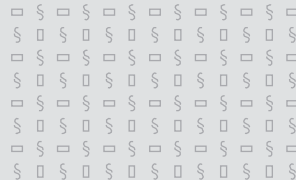
MFN

- Závěr: „Doložka nejvyšších výhod sama o sobě nezajišťuje smluvním stranám určitý rozsah výměny zboží. O tom, jaké zboží a v jakém rozsahu bude mezi stranami vyměněno, rozhodují jiná ustanovení smlouvy nebo příloh. Funkcí doložky není zajistit konkrétní výměnu zboží, ale vytvořit nejvhodnější podmínky pro tuto výměnu. Proto byla doložka přiléhavě označena za výraz „abstraktní reciprocity vyjadřující metodu zacházení, aniž by se zajišťoval výsledek“.[1]
- 1. Bystrický, R. a kol., Právo mezinárodního obchodu, Praha: nakladatelství Svoboda, 1997, s. 134 s odkazem na Niboyet, Recueil des Court, 1935, II. s. 293.

VÝJIMKY

- 1. ČLÁNEK 1 - GRANDFATHERS PREFERENCES
- 2. ČLÁNEK XXIV - DOVOLENÁ EXISTENCE CELNÍCH UNIÍ ČI OBLASTÍ VOLNÉHO OBCHODU
- 3. ZACHÁZENÍ S ROZVOJOVÝMI STÁTY
- 4. ČLÁNEK VI (ANTIDUMPINGOVÁ A VYROVNÁVACÍ CLA), XIV (VÝJIMKA Z PRAVIDLA NEDISKRIMINACE), XIX (OCHRANNÁ OPATŘENÍ), XX (BEZPEČNOSTNÍ VÝJIMKY).

PRINCIP NÁRODNÍHO ZACHÁZENÍ - DEFINICE

- ČLÁNEK III
- Odst. 1
- *Smluvní strany uznávají, že vnitřní daně a ostatní vnitřní dávky, jakož i zákony a jiné předpisy ovlivňující prodej, nabízení na prodej, nákup, dopravu, distribuci nebo používání výrobků a vnitřní množstevní úpravy, předepisující míchání, zpracování nebo používání výrobků v určitých množstvích nebo v určitých poměrech, nemají být uplatňovány na dovážené či domácí výrobky způsobem, jímž by se poskytovala ochrana domácí výrobě.“*
- Odst. 2
- *„Výrobky území kterékoli smluvní strany, dovážené na území kterékoli jiné smluvní strany, nebudou podrobeny, ať přímo či nepřímo, vnitřním daním ani jiných vnitřním dávám jakéhokoli druhu vyšším než ony, jimž podléhají přímo nebo nepřímo obdobné výrobky domácí. Kromě toho neuloží žádná smluvní strana žádným jiným způsobem vnitřní daně nebo jiné vnitřní dávky na dovážené nebo domácí výrobky způsobem odporujícím zásadám stanoveným v odstavci 1.“*

CHARAKTERISTIKA

- DOPADÁ NA ZBOŽÍ PO PŘESTUPU HRANICE, NIKOLI NA DOVOZ
- PŘEDMĚT ZACHÁZENÍ - VÝROBKY DOVÁŽENÁ V. DOMÁCÍ
- ZPŮSOB ZACHÁZENÍ - NEDISKRIMINAČNÍ
- OKRUH OPATŘENÍ - VIZ DEFINICE

VÝJIMKY

- NAPŘÍKLAD:
- ČLÁNEK III Odst. 8 (SUBVENCE, VEŘEJNÉ ZAKÁZKY)
- ČLÁNEK XVI (PODPORY)
- ČLÁNEK XIV (OCHRANNÁ OPATŘENÍ,
- ČLÁNEK XX (OBECNÉ VÝJIMKY
- ČLÁNEK XXI (BEZPEČNOSTNÍ VÝJIMKY

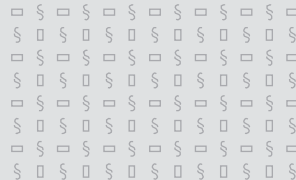
DALŠÍ ROVINY

- ZVLÁŠTNÍ DOHODY
NAPOJUJÍCÍ SE NA DOHODU
GATT A GATS
- VÍCESTRANNÉ DOHODY
OBSAŽENÉ V PŘÍLOZE 4
- DETAILNÍ SEZNAMY ZÁVAZKŮ
JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ
REGULUJÍCÍ PŘÍSTUPY CIZÍHO
ZBOŽÍ ČI SLUŽEB

GATT 1994

- ZÁKLADNÍ DOHODA A SOUBOR LISTIN KONCESÍ
- ZÁVAZEK NEZVYŠOVAT CLA, NEZAVÁDĚT NOVÉ CELNÍ PREFERENCE. ZATÍŽENÍ JEN VE FORMĚ CEL, NIKOLI DANÍ CÍL
- RESTRIKCE NA DOVÁŽENÉ ZBOŽÍ MOHOU BÝT V PODOBĚ CELNÍCH SAZEB
- POVINNOST JEDNAT O CELNÍCH SAZBÁCH
- ODSTRANĚNÍ KVANTITATIVNÍCH RESTRIKČÍ
- ZÁVAZKY TÝKAJÍCÍ SE DAŇOVÉ DISKRIMINACE, DUMPINGU A SUBVENCÍ

KVANTITATIVNÍ RESTRIKCE

ZÁKLADNÍ ÚPRAVA

- ČLÁNEK XI ODST. 1 -
VŠEOBECNÝ ZÁKAZ PŘIJÍMÁNÍ
MNOŽSTEVNÍCH OMEZENÍ NA
DOVOZ ČI VÝVOZ

VÝJIMKY

- ČLÁNEK XI ODST. 2
- ČLÁNEK XII
- ČLÁNEK XIX
- ČLÁNEK XX
- ČLÁNEK XXI
- PODMÍNKA: NEDISKRIMINAČNÍ
ZÁKLAD (VÝJIMKA ČLÁNEK
XIV)

***CELNÍ UNIE A OBLASTI VOLNÉHO OBCHODU* článek XXIV**

OBLAST VOLNÉHO OBCHODU

- DEFINICE
- PODMÍNKY NAPLNĚNÍ - ČLÁNEK XXIV ODSŤ. 4 ÚČELEM MÁ BÝT USNADNĚNÍ OBCHODU MEZI ZÚČASNĚNÝMI ÚZEMÍMI A NIKOLI VYTVÁŘENÍ PŘEKÁŽEK PRO OSTATNÍ SMLUVNÍ STRANY

OBLAST VOLNÉHO OBCHODU

- DEFINICE
- PODMÍNKY NAPLNĚNÍ - VIZ TOTÉŽ JAKO U ZÓNY VOLNÉHO OBCHODU

SLEDOVANÉ ZVLÁŠTNÍ OBLASTI

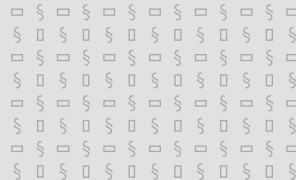
- ZEMĚDĚLSTVÍ
- TEXTIL
- TECHNICKÉ PŘEKÁŽKY OBCHODU
- PRAVIDLA PŮVODU
- DOVOZNÍ LICENČNÍ ŘÍZENÍ
- OCHRANNÉ OPATŘENÍ
- SUBVENCE
- .....

GATS

- VÝZNAM SLUŽEB PRO MEZINÁRODNÍ OBCHOD: 20% SVĚTOVÉHO OBRATU A 1/3 ZAMĚSTNANÝCH
- GATS - TŘI ZÁKLADNÍ PRVKY:
  - A. ZÁKLADNÍ DOHODA- ÚPRAVA OBCHODU SE SLUŽBAMI
  - B. PŘÍLOHY - SPECIFIKA VE VZTAHU K OBCHODU SE ZBOŽÍM V RÁMCI SEKTORŮ
  - C. PŘÍLOHY SE TÝKAJÍ PŘÍSTUPU JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ VČETNĚ UVEDENÍ, KDE SE NEVYUŽÍVÁ MFN

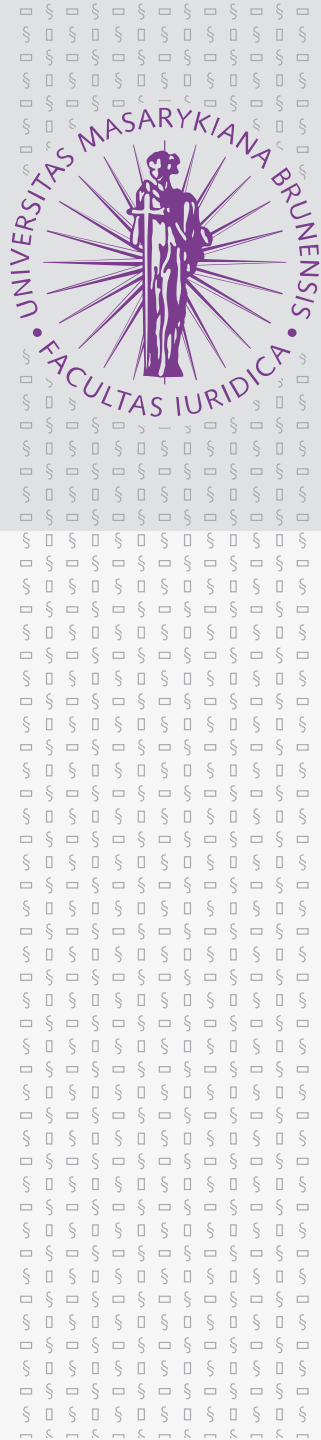
TRIPS

- PROPOJENÍ TRIPS S JIŽ EXISTUJÍCÍMI DOHODAMI
- REGULACE: ZPŮSOB APLIKACE ZÁKLADNÍCH PRINCIPŮ MEZINÁRODNÍHO OBCHODNÍHO SYSTÉMU PŘI SOUČASNÉ EXISTENCI DOHOD CHRÁNÍCÍCH PRÁVA K DUŠEVNÍMU VLASTNICTVÍ
- ZAJIŠTĚNÍ ADEKVÁTNÍ OCHRANY PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ
- ŘEŠENÍ SPORŮ

ŘEŠENÍ SPORŮ

- PRVÝ STUPEŇ: MEDIACE, KONSULTACE
- DRUHÝ STUPEŇ: USTAVENÍ SKUPINY ODBORNÍKŮ
- TŘETÍ STUPEŇ: ŘÍZENÍ DO PŘIJETÍ STANOVISKA SKUPINY
- PŘIJETÍ STANOVISKA
- PŘEZKOUMÁNÍ ORGÁNEM PRO ŘEŠENÍ SPORŮ

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

DĚKUJI